

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда).
файлар бўйича, шунингдек табиғий муҳофаза қилиш, ер ва сув ресурсларида рационал фойдаланиш, тупроқ уюмдорлигини юксалтириш ва тупроқ эрозиясидан сақлаш борасида бirlашлиб олиб бориладиган тадқиқотлар программасини амалга ошириш вазифаси топширилди.

СССР Қишлоқ хўжалиқ министри, СССР Мелиорация ва сув хўжалиқ министри, В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқ фанлари академияси, СССР Министрлар Советининг Фан ва техника давлат комитети ва иттифодшў республикаларининг Министрлар Советлариغا ўзинич беш йилликда илмий коллективлар куч-қўратларини қишлоқ хўжалиқда фан-техника тараққиётининг асосий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

форилайдиغان ерларда қўли билан 90 икки-сорт меҳнат сарф қилган ҳолда гектар бўлига камида 350 центнердан ва сугорма ерларда қўли билан 110-икки-сорт меҳнат сарф қилган ҳолда камида 450 центнердан қанд далаги олишга имкон берувчи далаги парваришда технологияси базасида қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини юксалтиришда табиғий ресурсларнинг рационал фойдаланиш ва агро-саноат интеграциясининг миллий йўналишларидаги илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун йўналтирилган тадқиқот ишларида иштирок этишди.

тайёрлаш ва уларни тупроққа солиш технологияси яхшиланган.
Мамлакатнинг турли зоналари шaroитларида, шу jumладан захи қонирган ерлар ва сугорма ерларда экинни озмилантириш илмий асослари, тупроқда ва ўсимликдаги минерал моддалар, шу jumладан микроэлементларни энг мақбул нисбатда сақлаш усуллари ишлаб чиқаришнинг таъминланган. Минерал ўғит ва бошда қимбўй маҳсулотларнинг экин сифати ва унинг биологик хилхатдан расолигига таъсирини ўрганиш борасида тадқиқотлар қўйилган. Илмий-тадқиқот ишлари устидан назорат меҳнатлари ишлаб чиқилиши.

Қишлоқ хўжалиқини механизациялаш ва электрлаштириш соҳасида қишлоқ хўжалиқ, сув хўжалиқ ва ўрмон хўжалиқининг комплекс механизациялаш учун энергетика воситаларининг ягона ҳамда машина трактор-агрегатлари ширини самараларини оширишлари, машиналар универсаллаштирилиши, бир неча технологик операциялар битта машинада бажарилишини гидропривод ширини, агрегатлари боширида электр энергияси ва автоматлаш воситалари фойдаланишини ҳамда асосий иш турлариға матадиган меҳнат сарфлари 1,5 — 2 баравар кемалигини таъминловчи машиналар системаси ишлаб чиқилиши.

Колхоз ва совхозларда машина-трактор паркидан самарали фойдаланишнинг ичқа ошириш, машина ва агрегатларни ишлаш чоғида уларға техника хизмати кўрсатиш прогрессив усуллари қўлланш кенгайтирилиши борасида ҳамда қишлоқ хўжалиқда техника ремонтини яхшилаш борасида илмий асосланган тавсиялар ишлаб чиқилиши. Машина деталларини маркалашган ҳолда тиклаш идустрнал методлари ва технология жараёнида ҳамда шу мақсадлардаги тегишли машина-ускуналар ишлаб чиқилиши ва ишлаб чиқариш чоғида жорий қилиниши.

Катта-катта чорвачилик комплекслари ва иктисолаштирилган фермалар учун чорвачиликда меҳнат уюмдорлигини анча оширишга имкон беридиган механизациялашган янги технология, элентраш ва автоматлашган машина-ускуналар ишлаб чиқарилиши таъминланган. Чорвачилик фермаларидаги машина-ускуналарға техника хизмати кўрсатишнинг самарали воситалари жукуда келтирилиши.

Гидротехника ва ерларни мелiorациялаш соҳасида сугоридаги меҳнат уюмдорлигини 3—5 баравар ўстира оладиган ва еридан юзи механизмалар воситасида сугоридаги сугори системалари, гектар бошиға бериладиган сув нормаси 400 куб метр бўлган ҳолда бир икки сменада 10—15 гектар ери сугора оладиган автоматлаштирилган системалари ишлаб чиқилиши. Суви чорроқ қийматли ишлаш талаб сугори шў jumладан томчилик сугоридаги тажриба-ишлаб чиқариш системалари жукуда келтирилиши. Меҳнат уюмдорлигини 1,5 баравар юксалтиришга имкон беридиган сув хўжалиқини курилши жузулик технология ва идустрнал методлар ишлаб чиқилиши.

Аграр-ўрмон мелiorацияси ва ўрмончилик соҳасида кургоқчилик, тупроқнинг сув ва шамол эрозиясига қарши курашда, шунингдек жарли ерларни мустаҳкамлашда, қумлоқ ерлар ва бошқа хил нуқуллар ерларни ўзлаштиришда аграр-ўрмон мелiorациясини дов-дархатлари самарадорлигини ошириш усуллари ишлаб чиқилиши таъминланган. Колхоз ва совхоз ўрмонларида ва турли ихота даракторларида ишлаб чиқариш жараёнидаги комплекс равишда механизациялаш асосида ўрмончилик методлари тақомиллаштирилиши.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалиқ оргaнларига қишлоқ хўжалиқини фан-техника тараққиётининг асосий йўналишлари бўйича илмий-тадқиқот ишларини муваффақиятли бажаришда қишлоқ хўжалиқ илмий муассасаларига қандалик ердан кўрсатиб туриш тақлиф этилди.

Қишлоқ хўжалиқининг ҳозирги ривожланиш босқичида экин ва чорва селекцияси аҳамияти кескин равишда ошганлигини назарда тутиб СССР Қишлоқ хўжалиқ министри, В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқ фанлари академияси ва иттифодшў республикалар Министрлар Советларига дехқончилик ва чорвачилик селекцияси марказлари фаолиятини тубдан яхшилашни таъминлаш, уларни иктисолашнинг янада чуқурлаштириш, бажарилаш ишчи қайта танқолаш ва параллелликни таъминлаш зарур текника ва машина-ускуналар билан таъминлаш асосида серхосил янги экин навларини, чорва ва паррандаларнинг сермахсул зотларини

яратиш мuddатларини янчагина қисқартриш вазифаларини қўйилган.
СССР Қишлоқ хўжалиқ министри, СССР Мелиорация ва сув хўжалиқ министри, «Союзсельхозтехника», СССР Министрлар Советининг Фан ва техника давлат комитети, В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқ фанлари академиясини илмий тадқиқот ишларини янча яхшилатиш ва координациялашнинг яхшиланган керак.

Шу мақсадларда СССР Қишлоқ хўжалиқ министри, СССР Мелиорация ва сув хўжалиқ министри, «Союзсельхозтехника», В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқ фанлари академияси ва иттифодшў республикаларининг Министрлар Советлари билан биргаликда илмий-тадқиқот ишларини беш йиллик ва йиллик плaнларини, шунингдек қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришда давлат ва умумсоҳавий тематика бўйича фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш ютуқларини белгиланган тартибда ишлаб чиқиб, шу илмий-тадқиқот ишларини қилиб туришлари ва уларнинг бажарилиши устидан контроллик ўрнатилган мақбул деб топилди.

В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқ фанлари академиясига илмий-тадқиқотларнинг узоқ мuddатли программаларини, қишлоқ хўжалиқ тараққиётининг илмий-техникавий прогноларини ишлаб чиқиб, шунингдек қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқариш соҳасидаги тадқиқотларга илмий-методик раҳбарлигини амалга ошириш вазифаси топширилди.

В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқ фанлари академиясининг регионал бўлимлари зона институтлари бажарувчи тадқиқот ишларини илмий-методик раҳбарлигини амалга оширишлари хизмат кўрсатиш зонада шу ишлар уйғунлаштириб борилиши учун маъсуф бўлишлари керак. Мамлакат тегишли зоналарининг қишлоқ хўжалиқ проблемаларида доир тадқиқот плавлари барча илмий муассасалар қайиш илдорага бўёулинидан катъий назар, академиянинг регионал бўлимлари билан мувофиқлаштириб олиниши керак.

Илмий-тадқиқот институтлари ва тажриба станциялари олдига қишлоқ хўжалиқини ва сув хўжалиқини органиларининг бююртама — топшириқлари биноа таъбиқоти илмий-тадқиқот ишларини бажаришлари шу бююртама — топшириқларда қутулидиган натижаларини конкрет кўрсаткичлари (параметрлари) қўлда тутулмоғи лозим.

Комплексларда ишлаб чиқаришга жорий этиш учун тайёр ечимларни мумкин надар қисқа мuddат ичида олишлари билан илмий-тадқиқотларни бажаришлари қарорда кўрсатиб ўтилган.

Иктисодий тараққиёт ишчи-болларига мувофиқ РСФСРнинг қорқотуриқ зонасида, Сибирда ва Узоқ Шарийда қишлоқ хўжалиқини соҳасида илмий-тадқиқот ишлари ҳамда бунинг учун зарур эспериментал база ривож топтирилишини таъминлаш вазифаси топширилди.

СССР Қишлоқ хўжалиқ министри, В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқ фанлари академияси ва иттифодшў республикаларининг Министрлар Советлари қишлоқ хўжалиқ зона ва соҳа технология ҳамда лоийҳа-технология институтларини, айниқса мамлакатнинг олис районоларда жойлашган институтларни юқори малака илмий кадрлар билан мустаҳкамлаш ҳамда уларда зарур моддий-техника базаси яратиш борасидаги тадқиқотларни амалга ошириш вазифасига энг рационал алмаслаб экин. Экин майдонларининг самарали структурини, ер, ўғит, техника ва ишлаб чиқариш иншоотларини серурум фойдаланиш дехқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини оширишнинг прогрессив технологияларини янада тақомиллаштириш, хўжалиқлар кооперация ва аграр-саноат интеграциясини базасида қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришини янада иктисолаштириш ва концентратлаш бўйича колхоз ва совхозлар учун бошқа илмий муассасалар ишлаб чиқариш тавсиялари конкрет таъбиқоти зоналарда қўлланган ҳолда илмий ишлаб чиқариш текширувидан ўтказиш (маромига етказиш) ва ишлаб чиқариш асосий вазифалар сифатида юклаш мақбул деб топилди.

Иттифодшў республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, СССР Қишлоқ хўжалиқ министри, В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқ фанлари академиясининг илмий-тадқиқот ишларини бажаришлари хизмат кўрсатиш зонада шу ишлар уйғунлаштириб борилиши учун маъсуф бўлишлари керак. Мамлакат тегишли зоналарининг қишлоқ хўжалиқ проблемаларида доир тадқиқот плавлари барча илмий муассасалар қайиш илдорага бўёулинидан катъий назар, академиянинг регионал бўлимлари билан мувофиқлаштириб олиниши керак.

лар Советларига, ўлка ва область илмий комитетларига ҳамда маҳаллий қишлоқ хўжалиқ оргaнларига, давлат қишлоқ хўжалиқ тажриба ва станцияларининг илмий дехқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини еттиштириш прогрессив технологияларини маҳаллий шaroитларда текшириб кўриш ва жорий этиш, бирламчи уруғчиликни ташкил этиш, колхоз ва совхозлар учун районлаштирилган ва иштиболли навларини сара уруғчиликнинг ва биринчи репродукция уруғчиликнинг, қишлоқ хўжалиқ хайвонларини наслдор зотларини еттиштириш ташкил этишга қаратиш борасидаги тадқиқотларни амалга ошириш тақлиф этилди.

Ватан ва чет эл фани, илгор тажриба ютуқларини пропаганда қилиш ва қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришга жорий этишда, қишлоқ хўжалиқ ходимлари малакасини оширишнинг ташкил этишда, ихтирочилик ва рационализиаторлик ҳаракатини ривожлантиришда қишлоқ хўжалиқ зона институтлари билан давлат қишлоқ хўжалиқ тажриба станцияларининг роли кучайтирилиши.

Иттифодшў республикаларининг Министрлар Советларига 1977—1980 йилларда давлат қишлоқ хўжалиқ тажриба станцияларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, уларни янги текника ва машина-ускуналар билан таъминлаш борасида зарур чоралар кўриш вазифаси топширилди.

Хар бир область, ўлка ва республика табиғий-иктисодий зонасида қишлоқ хўжалиқини ва сув хўжалиқининг раҳбарчилик, мутахассислари ва бошқа ходимлари техникадан юксак уюми билан фойдаланиш текнороботларини ҳамда илгор технологияни муҳиятини ташкил этишнинг ишлаб чиқаришга жорий этишнинг практикада ўрганиб чиқилиши, ўзининг иш малакасини юксалтириш мумкин бўлган база — тажриба — намуна хўжалиқлари (корхона ва ташкилотлари) бўлиши зарур деб топилди.

СССР Қишлоқ хўжалиқ министри, СССР Мелиорация ва сув хўжалиқ министри, «Союзсельхозтехника», СССР Министрлар Советининг Фан ва техника давлат комитети, иттифодшў республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, КПСС ўлка, область ва район комитетлари, маҳаллий совет ва қишлоқ хўжалиқ оргaнлари фан, техника ва илгор тажриба ютуқларини қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришга жорий этишнинг практикада ўрганиб чиқилиши, ўзининг иш малакасини юксалтириш мумкин бўлган база — тажриба — намуна хўжалиқлари (корхона ва ташкилотлари) бўлиши зарур деб топилди.

Шуларға асосан фан, техника ва илгор тажриба ютуқларини қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқаришга жорий этиш, уларнинг моддий-техникавий ва моливий жиҳатдан таъминланиши борасидаги ишларни режалаш тақомиллаштирилиши, шу тадбирлар амалга оширилиши устидан контроллик қўйилтирилиши, фан, техника ва илгор тажриба ютуқларини қишлоқ хўжалиқини ишлаб чиқаришга жорий этишнинг илмий-техникавий ечимлар жорий этилишини ҳамда чоралар билан тезлаштирилиши.

Илмий-тадқиқот муассасаларининг коллективлари учун қишлоқ хўжалиқини фан-техника тараққиётини тезлаштиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган жузда катта илмий-техникавий тадқиқотлар ва наифитлар ишлаб чиқаришга жорий этишнинг илмий-техникавий моддий-техника базасини ривожлантириш юзасидан 1977—1985 йилларга мўлжалланган перспектив план ишлаб чиқилиши.

Илмий-тадқиқот муассасаларининг коллективлари учун қишлоқ хўжалиқини фан-техника тараққиётини тезлаштиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган жузда катта илмий-техникавий тадқиқотлар ва наифитлар ишлаб чиқаришга жорий этишнинг илмий-техникавий моддий-техника базасини ривожлантириш юзасидан 1977—1985 йилларга мўлжалланган перспектив план ишлаб чиқилиши.

Илмий-тадқиқот муассасаларининг коллективлари учун қишлоқ хўжалиқини фан-техника тараққиётини тезлаштиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган жузда катта илмий-техникавий тадқиқотлар ва наифитлар ишлаб чиқаришга жорий этишнинг илмий-техникавий моддий-техника базасини ривожлантириш юзасидан 1977—1985 йилларга мўлжалланган перспектив план ишлаб чиқилиши.

ишлаб чиқариш алоқасининг илмий шакллари жорий этиш мақсадларида СССР Қишлоқ хўжалиқ министри, СССР Мелиорация ва сув хўжалиқ министри, «Союзсельхозтехника» ва иттифодшў республикалар Министрлар Советларига:

— илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари тузиш борасида ишларни кучайтириш, зарур бўлиб қолган тадқиқот илмий ва ишлаб чиқариш бўлимларининг уларға топширилишини таъминлаш, машина шу бирлашмаларда лоийҳа ва конструкторлик бююролари тузиш;

— қишлоқ хўжалиқлари ва агро-саноат бирлашмалари соҳасида уларнинг маблагини ҳисобдан илмий-ишлаб чиқариш лабораториялари ташкил этишга ердан бериш тақлиф қилиниди. Зона институтлари ва давлат қишлоқ хўжалиқ тажриба станциялари шу лабораторияларга илмий-методик раҳбарлик қилиб туришлари керак.

Қишлоқ хўжалиқ ишлаб чиқариш соҳасида социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни янада самарали ривожлантириш чораларини кўриш вазифаси топширилди.

Хўжалиқларо аҳамиятга эга бўлган илмий-ишлаб чиқариш ечимларини амалга ошириш учун колхозлар илмий-тадқиқот муассасалари билан туған шартномаларға кўра ўзлари учун бажариладиган ишларға ҳақ тўлашға акратилган колхоз маблагларини зарур бўлган тақдирда (хўжалиқларнинг розилиги билан) марказлаштириш тавсия қилиш иттифодшў республикаларининг Министрлар Советларига тақлиф этилди.

СССР Қишлоқ хўжалиқ министри, СССР Мелиорация ва сув хўжалиқ министри, «Союзсельхозтехника», В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқ фанлари академиясини ҳамда иттифодшў республикаларининг Министрлар Советлари ўзларига қарашли олий ўрта ютуқлардаги маълум лабораториялар ва кафедралар базасида, шунингдек ўқув-илмий марказларини барпо этиш йўли билан илмий-тадқиқотлар ўтказишнинг кенгайтириш, олий мактаблар профессор-ўқитувчилари составини тақдирот ишларига янада кенгирот илал қилишни таъминлаш топширилди.

Илмий-тадқиқот муассасалари моддий-техника базасини ҳамда уларнинг ўлка хўжалиқини ҳисобига ўтказиш тажриба — ишлаб чиқариш ва эспериментал хўжалиқларини мустаҳкамлаш ҳамда ривож топтириш мақсадида тушадиган фойдаланиш хўжалиқини мустаҳкамлаш ва кенгайтириш фондида акратилдиган маблагини 20 процентга қўйилтиришға руҳхат этилди. Бу маблаг страхование фондиға акратилдиган тегишли равишда қамайтириш ҳисобидан берилди.

СССР Қишлоқ хўжалиқ министри, СССР Мелиорация ва сув хўжалиқ министри, «Союзсельхозтехника», В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқ фанлари академиясини ҳамда иттифодшў республикаларининг Министрлар Советлари ўзларига қарашли илмий муассасаларининг, эспериментал ва тажриба-ишлаб чиқариш хўжалиқларининг моддий-техника базасини ривожлантириш юзасидан 1977—1985 йилларга мўлжалланган перспектив план ишлаб чиқилиши.

Илмий-тадқиқот муассасаларининг коллективлари учун қишлоқ хўжалиқини фан-техника тараққиётини тезлаштиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган жузда катта илмий-техникавий тадқиқотлар ва наифитлар ишлаб чиқаришга жорий этишнинг илмий-техникавий моддий-техника базасини ривожлантириш юзасидан 1977—1985 йилларга мўлжалланган перспектив план ишлаб чиқилиши.

Илмий-тадқиқот муассасаларининг коллективлари учун қишлоқ хўжалиқини фан-техника тараққиётини тезлаштиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган жузда катта илмий-техникавий тадқиқотлар ва наифитлар ишлаб чиқаришга жорий этишнинг илмий-техникавий моддий-техника базасини ривожлантириш юзасидан 1977—1985 йилларга мўлжалланган перспектив план ишлаб чиқилиши.

СУВ САҲРОЛАРГА ЖОН БАҒИШЛАЙДИ

Осиё ва Африка мамлакатлари ирригация ҳамда дренаж халқаро комиссияси (ИДХИ) биринчи регионал конференциясининг учинчи иш куни айларида ва тор эътибордаги ерларнинг сув билан таъминланиши, сувдан рационал фойдаланиш проблемаларига бағишланди.

Ирроқ ирригация министри Фаннинг бош директори Фаннинг ва Юсуф мамлакат қишлоқ хўжалиқини ривожлантириш беш йиллик плaнини тасвирлаб берди. Ирроқ ирригация министри Фаннинг бош инженери Фаннинг ва Юсуфнинг ҳаммаси Халим ва Рашид «Сугоридаги ерлардан фойдаланиш лоийҳалари» деган мавзудаги доклады ўқиб берди.

Туркманистон ССР Фанлар академиясининг академиги М. П. Петров ўрта Осиё ва Қоғонистондаги мўл ҳамда ярим мўл ерларни қишлоқ хўжалиқини мақсадларда ўзлаштириш тўғрисида гапириб берди. В. И. Ленин номи Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиқини фанлари академиясининг мухбир аъзоси А. М. Муҳамедов ўрта Осиёда тошқин қарин кураш тадбирлари системаси ва деғиш соҳилларининг интенсив равишда ювлиб кетишига қарин сураш методлари тўғрисида гапириб берди. Тожикистон ССР мелиорация ва сув хўжалиқини

ЎЗБЕКИСТОН — ИРРИГАЦИЯ ҲАМДА УЎЛКАСИ

Ўзбекистон ирригациянинг классик мамлакат ҳисобланади. Ўлканинг бутун ҳаёти, унинг халқ хўжалиқини ва маданиятининг ривожланиши сугорида ирригациянинг дехқончилик билан ҳамбарчас болган. Ўзбекистон суви ҳаёт манбаи дейишди.

Ўзбек халқининг ери суғори сугори соҳасидаги кўп асрлик таърибаси ва бошқа давлат қонимати йилларида эришган муваффақиятлари мамлакатнинг бошқа районоларда ҳам сугорини кенг ривожлантиришда катта ердан бермоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг республика ишлаб чиқарувчи кулларининг ўрганиш кенгаши «Ўзбекистон ирригациясини китобининг тўрт томлигини нашр қилишни ташкил этиди. Бу монографиянинг дастлабки икки томи «Фан» нашриёти томонидан чоп этилди.

Китобнинг биринчи томи Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзолари — К. Бедренцов, Б. Коржавин, И. Кичини томи Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ирригаторлар, Давлат мукофоти лауреатлари С. Беньяминович ва Д. Терситский ўртоқлар муҳаррирлигида чиққан. Китобда Совет Ўзбекистон ирригациясини улкан тарихий йўли кенг ёритиб берилган. Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти, академик О. С. Содиков китобга бош редакторлик қилган.

Монография аслида фақат ирригация ривожланишининг эмас, балки бутун республика экономикасининг энциклопедияси ва техника тараққиётини ўзда акс эттирган. Чунки, республика ишлаб чиқарувчи кулларининг гармоник ривожланиши сугорида ирригациянинг дехқончилик билан ҳамбарчас болган гандир.

Китобнинг ҳамми «48 босма листдан иборат «Ўзбекистон ишлаб чиқарувчи кулларининг комплексида ирригациянинг ривожланиши» деб номланган биринчи томи табиғий шaroитлар, ер ва сув ресурслари, республиканинг хозирги халқ хўжалиқини ва сугоридаги дехқончиликға келим замонлардан тортиб то хозирги вақтга ўрта Осиё ва Ўзбекистонда ирригация ривожланишининг тарихига бағишланган.

Китобда республикада тўп-тўп ирригациянинг тарихи, унинг ҳодимлари дехқонларға аъло хизмат кўрсатиш, молларни улзусиз етказиб бериш мажбуриятини олдлар.

министри А. Қ. Қосимов ва Бутуниттифоқ гидротехника ва мелиорация илмий-тадқиқот институтининг бўлим мудирини Г. Ю. Шейнини Тожикистон ССР мелиорация тоғ аъзоларидаги шaroитларда

ДЕФОЛИАЦИЯНИ ТЕЗ ВА СОЗ УТКАЗАЙЛИК!

80 МИНГ ТОННАЛИК ХИРМОН УЧУН

Районимиз партия ташкилотларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Республика партия ташкилотларининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Қозғоғистон партия-хўжалик активни пенгашида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида» қарорини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар, шу асосда пахта йигим-теримини тезкорлик билан ўтказишга қаратилган тадбирлар белгиламоқдалар.

Қарорда, яқин келажакдаги вазифа — етиштирилган бутун пахта ҳосилини ва бошқа қишлоқ хўжалик оғиналари ҳосилини сира нобуд қилмай, қисқа муддатларда йиғиштириб олишдан иборат, партия ташкилотлари бу муҳим ишда ўртоқ Л. И. Брежневнинг ҳосилининг тақдирини, шунингдек, умуман мамлакатнинг иқтисодий тараққиётини оқибат-натижасида омаганин меҳнат қўлларига, коммунистлар қандай ишлаётганлигига боғлиқдир, деган йўл-йўриқларига амал қилишларини лозим, дейилади.

Район партия комитети ва барча бошланғич партия ташкилотлари бу сўзларни ўзларининг фаолиятлари учун жанговар программа сифатида қабул қилдилар, шу асосда қизғин иш олиб бормоқдалар. Ишлаб чиқариш ва бошқа бўлимида бу йил районимизда 71 миң тонна пахта тайёрлашни керак. Амалда аса ички имкониятларимизни ҳисоблаб қилиб, ўртоқ Л. И. Брежневнинг қўбанида галлакорларга йўллаган маърузадан руҳланиб, 80 миң тонна «оқ олтин» армуғон эгинга азму қарор қилдик. Районимиз партия ташкилотлари, меҳнат аҳлининг бош вазифаси шундай иборат.

Далаларимизда пахтадан юқори ҳосил етиштирилади. Қўсақлар еспасига оқинилган, Машина теримига ажратилган қаргаларнинг гўзалари оғинада дуркун ўсатили. Районимизда теримни ўтган йилдан анча олдин бошлаб юбордик. Шу қуналарда дала таёёрлов пунктларига йиллик планининг бир процентидан ошириб пахта тоширилди. Сурьятга сурьят қўшамиз. Септир ойида йиллик планининг оғинада 60 процент миқдорда пахта тайёрлаймиз.

Теримчилар орасида меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Улар кунлик табиқларини тўла ва ошириб адо этишди. Қўшнинг килограммлик ҳаракати авж олдирилди. Хозирча ҳар бир теримчи хирмонга ўртача 60-70 килограмм пахта тоширилади, илгор теримчи марралдан ўнб кетди.

Терим чоғида далаларимизда 250 та машина ишлайди. Уларни 500 механизатор бошқаради. Ҳосилат машинада терилганда майдонлар яқинтириб чиқилганга анча бўлди. Хозир 10 та самолёт ердамида қизғин дефолиация ўтказилмоқда. Ундан ташқари ерда ишлатилган аппаратлар ҳам тўла ишга таъинланди. Яқин кунларда бу муҳим ишни сифатли ўтказиш бўлади. Тез қуналарда машина теримини оммавий равишда бошлаб юборамиз.

Юқорида айтилганидек, бу йил қўсақлар ўтган йилдан барвақт очилди. Ҳозир ҳар тўл гўзада 3-4 та очилган қўсақ бор. Демак дефолиацияни кечиктириб бўлмайди. Ундан ташқари иккинчи ва учинчи ярусларнинг қўсақлари ҳам ишчи этилади. Бегона ўтларни бутунлай йўқотиш чоралари қўриломоқда. Машиналарда ҳар кун йиллик планининг 3-4 процентига етказиб пахта терилишини таъминлаймиз.

Машиналар иш унумини ошириш бош вазифадир. Механизаторларимиз билан суҳбатлашмоқчимиз. Бу йил районимиз бўйича машинада 100 тоннадан кам пахта терилган бирорта механик ҳайдовчи бўлмайди, илгор механизаторларимиз аса 250 — 300 тонналик маррани эгаллайди. Машина теримини узоғи билан бир ойда тўла тугаллашни кун тартибига қўйдик. Бунинг учун «зангори кема»лар узулқисма икки сменада ишлатилади. Автотрактор паркларининг коллективлари техника хизмати кўрсатишни яхшилайдилар. «Узельхозтехника» райоби бирлашмаси ҳузурида оператив гуупа ташкил қилинади, унда малакали усталар иш олиб боради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қўбанида терим даврида коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги ташкилотчилик роли ва шахсий намунасини кўчатириш масаласига айдиқ эътибор берилган. Район партия комитети бу ҳусусда ҳам махсус тадбирлар белгилади. Коммунистлар миъзидан 150 киши пахта териди ёки «зангори кема»ларни бошқаради.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени Максим Горький оғли колхоз пахтакорлари сьездлар йилида она-Ватанга 12 миң тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун курашмоқдалар. Колхоз меҳнат аҳли етиштирган дастлабки тонналар таёёрлов пунктларига йўналтилади. Хўжалик дастлабки қуналарданок бир процентдан ошириб пахта тоширишга киришди. Сорт юқори бўлмоқда.

Она-Ватанга 5000—6000 тоннадан дурдона тертиқ қилиш учун курашаётган Демитров номида, «Совет Ўзбекистон», Охунбобоев номи колхозлар ва бошқа хўжалиқларимизда ҳам терим сурьяти кун сайин оширилмоқда.

Партия ташкилотлари меҳнатчилар орасида оммавий сийёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни бутун чоралар билан юқори поғонага кўтаришмоқдалар. Агитаторлар, пропагандачилар, сийёсий ахборотчилар ҳалқ орасида бўлиб, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқидан келиб чиқадиган вазифалар ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг шу ҳусусдаги қарорини кенг қўламада пропаганда қилмоқдалар.

Бу йил районимизнинг маркази Тўртқўла шаҳрининг 100 йиллик юбилейи нишонланади. Бу юбилейи она-Ватанга 80 миң тонна пахта етказиб бериш билан таштанали равишда ўтказамиз. Бутун кун, техника воситалари, ички имкониятларини теримини ташкилий жиҳатдан қисқа фурсатда муваффақиятли тугаллашга сафарбўр этамиз.

Қ. НУРУМБЕТОВ, Қорақалпоғистон АССР Тўртқўла район партия комитетининг биринчи секретари, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

ЧЎЛҚУВАРЛАР ЗҲР ҒАЙРАТ БИЛАН МЕҲНАТ ҚИЛАДИЛАР

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Қозғоғистон партия-хўжалик активни пенгашида сўзлаган нутқи ва бошқа йўл-йўриқларига амал қилишларини лозим, дейилади. Бунинг учун «зангори кема»лар узулқисма икки сменада ишлатилади. Автотрактор паркларининг коллективлари техника хизмати кўрсатишни яхшилайдилар. «Узельхозтехника» райоби бирлашмаси ҳузурида оператив гуупа ташкил қилинади, унда малакали усталар иш олиб боради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қўбанида терим даврида коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги ташкилотчилик роли ва шахсий намунасини кўчатириш масаласига айдиқ эътибор берилган. Район партия комитети бу ҳусусда ҳам махсус тадбирлар белгилади. Коммунистлар миъзидан 150 киши пахта териди ёки «зангори кема»ларни бошқаради.

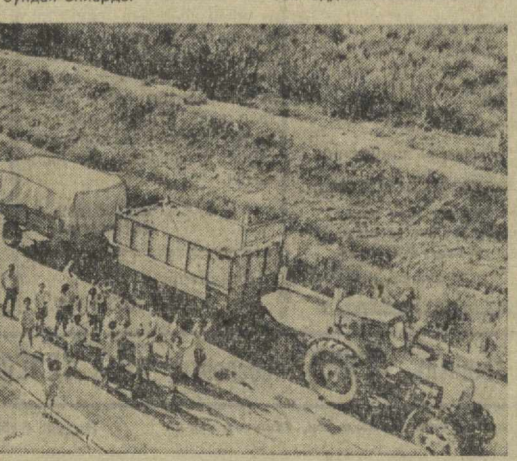
Меҳнат Қизил Байроқ ордени Максим Горький оғли колхоз пахтакорлари сьездлар йилида она-Ватанга 12 миң тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун курашмоқдалар. Колхоз меҳнат аҳли етиштирган дастлабки тонналар таёёрлов пунктларига йўналтилади. Хўжалик дастлабки қуналарданок бир процентдан ошириб пахта тоширишга киришди. Сорт юқори бўлмоқда.

Она-Ватанга 5000—6000 тоннадан дурдона тертиқ қилиш учун курашаётган Демитров номида, «Совет Ўзбекистон», Охунбобоев номи колхозлар ва бошқа хўжалиқларимизда ҳам терим сурьяти кун сайин оширилмоқда.

Партия ташкилотлари меҳнатчилар орасида оммавий сийёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни бутун чоралар билан юқори поғонага кўтаришмоқдалар. Агитаторлар, пропагандачилар, сийёсий ахборотчилар ҳалқ орасида бўлиб, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқидан келиб чиқадиган вазифалар ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг шу ҳусусдаги қарорини кенг қўламада пропаганда қилмоқдалар.

Бу йил районимизнинг маркази Тўртқўла шаҳрининг 100 йиллик юбилейи нишонланади. Бу юбилейи она-Ватанга 80 миң тонна пахта етказиб бериш билан таштанали равишда ўтказамиз. Бутун кун, техника воситалари, ички имкониятларини теримини ташкилий жиҳатдан қисқа фурсатда муваффақиятли тугаллашга сафарбўр этамиз.

Қ. НУРУМБЕТОВ, Қорақалпоғистон АССР Тўртқўла район партия комитетининг биринчи секретари, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

ЖАРҚУРҒОН. [«Совет Ўзбекистон» муҳбири]. Райондаги «Социализм» колхозида пахта йигим-теримини пухта қозолиб ва уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Колхознинг республикада хизмат қўсатган пахтакор Ҳавхон Абдуллаев бошлик бригадаси ёзларда 110 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан илгичка толали пахта хирмони кўтариш учун курашиб, мисли кўрилмаган мўл-кўл ҳосил етиштирдилар.

Бригадада пахта барақат пишиб етди. Шу тўғрисида азамат коллектив аъзолари йил-теримини юқори сурьятлар билан олиб бормоқдалар. Бу ерда ҳар кун йиллик планининг 1,5-2 проценти миқдоридан пахта тайёрланапти.

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

Республика областлари ва Қўрақалпоғистон АССРда маинкажўри дони тайёрлаш тоширигининг бажарилиши тўғрисида шу йил 9 сентябрга бўлган МА ЎЛМОТ

Биринчи усту — областлар; иккинчи усту — бир кунда дефолиация қилинган майдон; учинчи усту — мавсум бошидан буён планга нисбатан процент ҳисобидан.	Тошкент	10,5	121,9	Қашқадарь	—	118,3
	Сирдарь	12,4	41,6	Тошкент	—	102,6
	Жиззах	11,1	29,5	Андижон	—	100,9
	Сурхондарь	6,2	21,4	Фарғона	—	100,7
	Бухоро	5,5	20,9	Сурхондарь	—	100,0
	Қашқадарь	6,4	19,1	Сирдарь	—	100,0
	Андижон	5,9	10,4	Жиззах	3,0	93,6
	Наманган	5,6	15,7	Бухоро	2,5	92,8
	Қў АССР	7,0	15,8	Қў АССР	16,1	80,7
	Хоразм	3,9	7,8	Наманган	0,6	66,8
	Самарқанд	1,3	3,0	Самарқанд	6,1	63,3
	Фарғона	1,5	1,5	Хоразм	2,2	39,1
Республика бўйича:	6,4	26,7	Республика бўйича:	2,1	89,3	

КУМУШ ПИЁЛА ТАБАССУМИ

«Оқ олтин диврининг эока фарзанди Урта Чирчиқнинг ҳаёт саҳифасига зафарбахш қуналар, фархали хуш аёвбалар жуда кўп битилган. Битилган, Урок ва болғали, собиткедалик, долғали ўзини бош йиллик баҳорининг биринчи солҳомасида унинг яна бир зараранг очилди. Бу — кумуш пиёла масуми. Бу ҳазина ва хазинабуноқ масуми. Улар уша кунин сира-сира унутмайди. Улар мана шу шўхуқий дилқазларни яқин йил-ўн икки ой сибрасилик билан кутишди. Унга умид тўла қуналарини тикиб ишонч билан кутди. Сабр-тоқат, матонат, пашона-тери бепеён даладарда, миллион-миллион чанокларда бек қиррали юлдуз бўлиб, оппоқ кўриб қўлиб гавдаланди. Ер тилими — бободоқоннинг бахту-омоди, обрў-эътибори, қардошлар даврасида муносиб ўрни бўлиб гавдаланди. Қалам-кашлар ҳам уларнинг туйғуларига шерик бўлмасинми, ахир бундай онларде!

Тўқин кузнинг дастлабки кунин эди. Тўйтаганин серкатис марказий қўнасидан машинаю тележаллар тирбанд бўлиб кетган. Қаровларнинг олдига беш қиррали юлдуз тасаввири солинган пахтаю гавдаланди. Бу, район меҳнатчиларининг дастлабки қўзил каровлари. Улар «Юбилей» стадиони томон маржондек тизилиб бораётди. Телевизио автоматчиларга ҳар кўл шюор ва плакатлар, она орти, Колмушнинг партия ва Ленинча дустлик, ҳамкорлик қўрадини улугуловчи қалб сўзлари ёзилган. Карнай-сурнай सदолари янгради. Район мелани терти бепеён даладарда, миллион-миллион чанокларда бек қиррали юлдуз бўлиб, оппоқ кўриб қўлиб гавдаланди. Ер тилими — бободоқоннинг бахту-омоди, обрў-эътибори, қардошлар даврасида муносиб ўрни бўлиб гавдаланди. Қалам-кашлар ҳам уларнинг туйғуларига шерик бўлмасинми, ахир бундай онларде!

Илк «оқ олтин» каровлари байрами ҳар йили ўтказилган оддий анианамики!

Ана, қизил каровлар «Юбилей» стадиони томон кириб келишди. Биринчи бўлиб қизил каровларга «Энгельс» номи колхоз пахтакорларининг она-Ватанга армуғонини деган сўзлар ёзилган принципел автоташкилотлар кириб келди. У хўжалик пахта қабул қилиш пунктига 75 тонна «оқ олтин» тоширади. Бу социалистик мажбуриятнинг 8 процентиини ташкил қилади деган сўз. Балки, азаматлар! Унинг кетида «Северний маяк» колхоз деҳқонларининг эл-юртага савғаси — 50 тонна дур ортган машина кўзга ташланади. Хўжалик пахтакорлари шунча микдорда давлатга пахта тошириб йиллик планининг 5 процентдан юқорини ўша кун бажарди. Акмал Икромов номи колхоз меҳнатчилари томонидан тоширилган пахта қосили 40 тонна ташкил этди. Бу йиллик планининг 4 процентиини ташкил этди деган

ОЗУҚА ТАЙЁРЛАШНИ ТЕЗЛАТАЙЛИК

Республикамаиз чорвадорлари ўнчин беш йилликнинг биринчи йилида КПСС XXV сьездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар, партия ва хўжалиқнинг меҳнат қўлларига амалий иш билан жавоб беришмоқдалар. Чорва моллар учун озуқа тайёрлаш соҳида меҳнат қилётган дала меҳнатчилари пичан ва сенаж учун, чорва молларга кўк ҳолида едириш учун 1 миллион 350 миң гектар ердаги озуқа экинлари ҳосилни ўриб-йиғиб олдилар. 4 миллион 777 миң тонна дала хашак жамғардилар. Бу тоширида белгиланганга нисбатан 79 процентиини ташкил қилади. Шу жумладан сенаж тайёрлаш плани 102 процент бажарилиди, 2,3 миллион тонна сило бостирилди.

Узиззах, Тошкент, Андижон ва Наманган областининг хўжалиқлари жамоат чорвачилиги учун озуқа запасини кўпайтиришда яқин меҳнат қилмоқдалар. Бу об-ластларда шу йилнинг 6 сентябрга қадар дала хашак тайёрлаш тоширида белгиланганга нисбатан тегишли равишда 97,5-95,3-92,3 ва 91,1 процент бажарилиди. Бугунга қадар 18 район дала хашак тайёрлаш тоширинини, 34 район сило бостирини ва 13 район витамин ўт уни тайёрлаш тоширининг бажарилиди.

Дала хашак тайёрлаш озуқасидан белгиланган тоширини Марҳамат, Свездлох, Юқори Чирчиқ, Жиззах, Зомин, Ғаллаорол, Дўстлик, Шаҳрсабз, Калинин ва Ховос районлари ошириб бажардилар. Қашқадарь, Узиззах, Сурхондарь ва Самарқанд областининг хўжалиқлари чорва қишлови учун консервланиб таёёрланадиган қимматли озуқа — сенаж бостиринида катта иш қилдилар. Бу область хўжалиқларида сенаж бостирини пухта ташкил қилишиб, белгиланган тоширини тегишли равишда 136-125-123 ва 112 процент бажарилиди.

Республика хўжалиқларида бу йил сотиш сиргилар учун маккажўри кўкпоясидан сило бостирини ишлари анча яқин бормоқда. Ўтган йилга нисбатан 80,4 миң тонна кўп сило бостирини, бу соҳадagi тошириқ 75 процент бажарилиди.

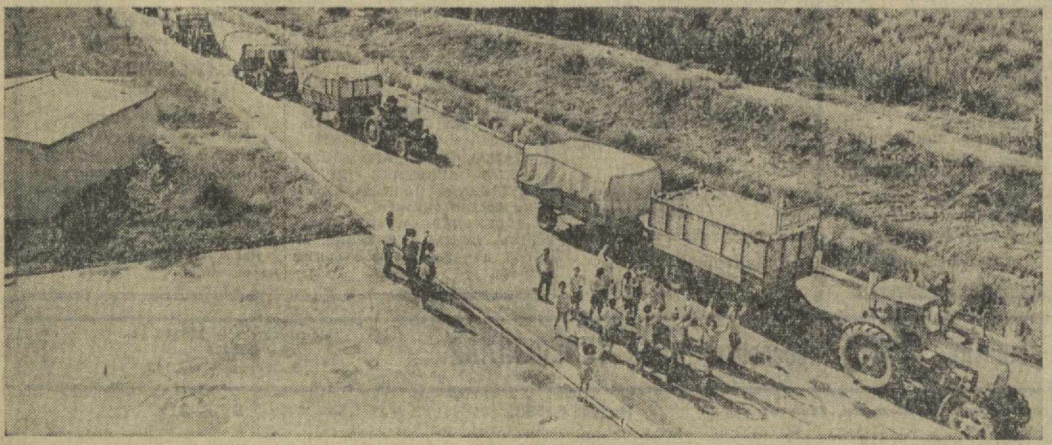
Наманган, Қашқадарь ва Сирдарь областининг хўжалиқлари бугунга қадар сило бостирини тоширинини тегишли равишда 128-126 ва 109 процент бажарилди. Андижон область хўжалиқларида сило бостирини бажарилиш арафасида турбди.

Республика хўжалиқларида витаминли ўт уни тайёрлаш ҳам яқин бораётди. Бу қимматли озуқа ўтган йилнинг шу давридаги нисбатан 8,8 миң тонна кўп тайёрланди.

Бу қимматли озуқани тайёрлаш соҳасида Андижон, Сурхондарь ва Тошкент областининг хўжалиқлари катта иш қилдилар. Бу областларда белгиланган тоширининг 64-72 процент адо этилди. Аммо Қўрақалпоғистон АССР, Хоразм, Сирдарь ва Бухоро областининг колхоз ва совхозлари белгиланган тоширини бажаришда ҳамоно орқада қолмоқдалар.

Озуқа тайёрлашга ҳамма жойда масъулият билан қараш ва талабчанлигини ошириш зарур. Чорвачилик янада ривожлантириш учун мустаҳкам замин вужудга келтириш мақсатида ҳар бир хўжаликда камда 1,5-2 йилга етатидиган озуқа жамғарини, ўнчин беш йилликнинг биринчи йили план ва мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун қизғин кураш олиб бориш зарур.

Озуқа тайёрлашга ҳамма жойда масъулият билан қараш ва талабчанлигини ошириш зарур. Чорвачилик янада ривожлантириш учун мустаҳкам замин вужудга келтириш мақсатида ҳар бир хўжаликда камда 1,5-2 йилга етатидиган озуқа жамғарини, ўнчин беш йилликнинг биринчи йили план ва мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун қизғин кураш олиб бориш зарур.

Ш. МИРҲАБИВОВ.

БУГУН ЁШ БАДИЙ ЗИЁЛИЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА СЕМИНАР-КЕНГАШИ ОЧИЛАДИ

САФАРБАР ЁШЛИК

КОМСОМОЛ СЪЕЗДИ МИНБАРИДАН ТУ- РИБ, ЁШ ЕЗУВЧИЛАРГА, РАССОМЛАРГА, КОМПОЗИТОРЛАРГА, КИНО ВА ТЕАТРНИНГ ИЖОДИЯ ХОДИМЛАРИГА КАТТА МУВАФФА- ҚИЯТЛАР ТИЛАМОҚЧИМАН. БИЗ УЛАРДАН ЯНГИ АСАРЛАР ЯРАТИБ БЕРИШЛАРИНИ КУ- ТАМИЗ. ШУ ТАРИҚА УЛАР УМУМИЯ ИШИ- МИЗГА ВА, АВВАЛО, СОВЕТ ЕШЛАРИНИ КОММУНИСТИК РУХДА ТАРБИЯЛАШ ИШИГА УЗЛАРИНИНГ БЕБАХО ҲИССАЛАРИНИ ҚУ- ШАДИЛАР.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

Коммунистик партия янги жамият қиёсий тарбиялаб юлга етказиш иши- да ўткир ва таъсирчан гоийий қуроллар- дан бўлган совет адабиёти ва санъати- нинг тивимсиз тараққиёти йўлида, жу- младан, бу соҳаларга қадим қўётган ис- теводди ёшларнинг камолоти масаласи- га ҳаминча катта диққат-эътибор бериб келмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев аввал ВЛКСМ XVII съезди минбаридан, кей- ин партиямизнинг шонли XXV съезди- да сўзлаган Ҳисобот докладыда ёш со- вет бадий зыёлилари меҳнатига юксак баҳо берди.

Бизнинг ёш ижодкорлар жаҳондаги энг революцион, энг ўткир гоийий, ба- дий баркамол адабиёт ва санъат деб

тан олинган Совет адабиёти ва санъати- нинг эртаги куйи учун масъул одам- лардир. Улар социалистик реализм ба- дий маданиятининг илгор анъаналари- ни ривожлантиришга, юксак коммуни- стик идеалларнинг тантанаси учун ку- рашга даъват этилган. Замонамизнинг улугвор мазмунини, замондошларимиз- нинг бунёдкор меҳнати, кураши, ажи- йиб тақдири ва бой маънавий оламни ўз асарларида ҳаққоний ва жозибали кўрсатаётган ижодкорлар адабиёт ва санъатда оз эмас.

Мана, бугун Ўзбекистон ёш бадий зыёлиларининг талантили намоёндалари ўзларининг навоҳтадаги республика се- минар-кенгашига тўйланадилар. Семинар- кенгаш «КПСС XXV съезди ва Ўзбеки- стон ёш бадий зыёлилари олдига турган вазифалар» мавзусида ўтади. Рес- публикамиз ёш ижодкор зыёлилари ҳа- қида алоҳида воқеа бўлган бу анжуман кун тартибидан, табиий равишда, ёш- ларнинг гоийий-ижодий ва эстетик рави- шақи учун амалий аҳамиятга эришган жиддий масалалар ўрин олади.

Семинар-кенгаш адабиёт ва санъати- мизнинг ёш намоёндалари учун ижо- дий маҳорат мактаби бўлиб қолмишга шак-шубҳа йўқ.

Саъдулла Абдуллаев Ўзбекистон тасвирий санъатининг кенжа авлодига мансуб умидли мўйиналам соҳибларидан. Унинг икки асари бугун Москвада очилаётган Бутирництёф кўр- газмасида намоиш этилиш учун танлаб олинди. Суратда: С. Абдуллаевнинг «Ёш нурув- чилар» картинаси.

Реклама ВА ЭЪПОНАР

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРНИНГ 11 СЕНТЯБРДА 9-МАВСУМИ ОЧИЛИШИ 11-12 СЕНТЯБРЬ — КЕЧ СОАТ 19.00 ДА М. КАРИМОВ асари

«ЎН САККИЗ ЁШЛИГИМ»

(Икки пардали драма) Спектакль премьераси. Саҳналаштрувчи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист — Б. ИХТИЕРОВ. Режиссёр — М. ҲАМИДОВ. Рассом — А. БАТИНОВ. Музика танловчи — Ш. ҲОШИМОВ. Билетлар сотилмоқда.

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1977 ЙИЛ УЧУН ҚУБИДАГИ НАШРЛАРГА

ОБУНА БОШЛАНДИ

ГАЗЕТАЛАР: «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» «ХАКИҚАТИ ЎЗБЕКИСТОН» «ЛЕНИН БАҲРАҒИ» «КИШЛОҚ ХАКИҚАТИ» «ЁШ ЛЕНИНЧИ» «ЛЕНИН УЧУНИ» «КИТЎВЧИЛАР ГАЗЕТАСИ» «ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТИ» «ТОШКЕНТ ХАКИҚАТИ» «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» «ТОШКЕНТ ГАПРАМИЗ» ВА КЎРСАТАМИЗ

Телевидение

МАРКАЗИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ 10.00 — Инглис тилида. 10.10 — Эрталаби гимнастика. 10.30 — Ёш спортчиларнинг патта май- доми. 11.00 — Валия фильм. 12.40 — Концерт. 13.10 — Ме- ло. 13.20 — Горный — иш- чилар синфийнинг куйиши. 16.15 — Рус тили. 17.00 — Кашир этилмаган оролар (ба- дий фильм). 18.05 — Москва ва москвалар. 18.35 — Ёш- лар иккиси. 19.00 — Инглис тили. 19.15 — Ш. Перро «Золу- шка». 19.30 — «Жасорат» нинг аввал почтаси. 20.00 — «Вақт». 22.30 — Хонкей.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА Алдаш — «ЧАНКА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21), «КОЗОГИС- ТОН» (12, 13, 16, 17, 20), «ЎЗ- БЕКИСТОН» (10, 12.35, 15, 18, 20.30), «ДРУЖБА» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40), «ВОСТОК» (10, 13, 16, 18.30, 21.15), САҲЪАТ САРОИИ (кундуза ва кечурун).

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИЕНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ички кучукчаннинг саргушашлари (мультифильм, 10, 11, 12, 13 сепрлар). 11.55 — Фильм-концерт. 12.15 — Топ хасоскорлар (бадий фильм, 2-серия). 18.30 — Хонкей: «ВИ- НОПОР» (Тошкент) — «САЛА- ВАТ ЮЛАЕВ» (Уфа). 21.15 — «Ахборот». 21.35 — Партия планлари — ҳалқ планлари. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Ўзбекистон чорвалари. 22.50 — Камбарнинг сеҳрли осои (фильм-концерт).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Илмий-оммивоб те- лефильм. 19.20 — Канадалий одам (бадий фильм). 20.45 — Тошкент янгиликлари. 21.00 — Ҳикоятчилар учун консульта- ция. 21.25 — Тошкент ва тош- кентликлар.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10-ИХ да Курма- йин босдим тинчони. ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАР- ДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 11-ИХ да Ўн саккиз ёшлигим (10.00).

ТУ ЯМ У Й И Н

МАНЗАРАЛАРИ

Юрт хуснига мен бир охишман, йўлим тушди Хоразм сари. Учмас бўлиб жой олди дилдан Тўпмўйин манзаралари. Тахт минаркан бунда саратон, Гоҳ кўчарман кумлар сар-сарин... Шундай экан илгари замон Тўпмўйин манзаралари. Шитоб Жайхун боқмасан қиб.

САҲНА ОШИҒИ

Бирин-кетин «Зулхумор», «Аллоҳини», «Олтин кўл», «Момо ер», «Қизбулок» ка- би спектакллар пайдо бўлди. Бу асарлардаги йирик маҳ- рамонлар дастлаб Найма Пу- латова ва унинг сафдошларига берилди. Найма ўз ижодий Ҳиссанга оғир тош қўйилганини сезарди. Шунга қараб иш кўрди ва ютуққа эришди. Алман («Момо ер»), Зулхумор («Зулхум- ор»), Чўллой («Қизбулок») ро- лларида кўринганда, томоша- би етуқ санъат таассуроти билан театрда қайта бошлади. Аммо Фаизлат («Жоним фидо») алоҳида рағбатга ло- йин озрадир.

Фаизлат — оддий ўзбек қизи. Пок, сажимий муҳаб- бат эгаси. Унинг жондан севган турмуш ўртоғи Ватан тақдир хал бўлаётган жанг майдонларида. Ундан қирақ келади. Қора хаг уни қўйилмас. йўқ, қалбидан маҳнам тутди. Қайғу олов уни ичдан куйдиради. Ҳа- лок бўлган ёр дарди, душ- манга газаб-нафрат аратиш мурраккаб туйғу уни жанг майдонига бошлайди. Булар ҳаммас Найма Пулатова ижросида табиий ва таъсир- чан чиққан. Унинг ҳар бир ҳаракати, ҳар бир қадими, ҳар бир қарши ва алами томошабинни ҳаяжонга сола- ди.

Найма «Момо ер» спек- таклидаги Алман образи- да кўринганда, томошабин уни мутлақо қирғиз қизи деб билган, унинг ҳақиқий замонамиз фарзанди, тоғдай алам юкнин кўтара олган ма- тонатли ивсон эканлигига тамоман ишонган эди.

Найма Пулатова ҳозирга- ча қирқдан ортиқ ранг-ба- ранг саҳна образларини тақ- қин этган. У республикамиз- нинг кўзга кўринган санъ- ат масканларида бири хи- собланган Муҳимий театри саҳнасида замонашларимиз- нинг янада ёрқин, ранг-ба- ранг ва теран образларичи ҳали яна қўллаб яратди, санъат дунёсида тивимсиз камол толаваради, деб иш- наман.

А. САРИХҲАЕВ, театрунос. Редактор М. ҚОРИЕВ.

О Қ И У Л

Ёш, энди йигирма беш баҳорини кўрган инжозахлик тарихчи-журналист Нуралнинг қалами ёқимли чиқиб қолди. Унинг бир нечта кўювлари, воқеий Ҳиссанни ўқиб,

У Ч Қ У Л

Ёшлар эсаверади... Севим- ли баҳор яна саҳоват ва на- фосат олиб келди. Майини ва дилга таскин берувчи ёшлар эса бошлади. Энди бу ёшлар аз бошини силаб, элга иқбол тилаб осарди...

Н О В Е Л Л А

Уруш вайрон қилган ҳу- жалани тиклаш бошланди кетди. Нурикуёшликлар ҳам бор-йўғи олтиш икки хўкиз билан ер ҳайлаб, га- рла, эгир, қунжут, нўхат ва шу каби дон-дун экинларди. Майнинг охирида арпа ўрими бошларан, шундан кей- ини бугдой, қунжут ва нўхат ўрилари. Доимо шамолнинг иштирида бўлган нўхорига ҳаммадан кейин извобат ке- лар. гоҳида у ўрлмадан ёввойи чўчалар пайхон қи- либ кетарди.

Арпа ва бугдой ўрилган- дан сўнг бугун кишлоқ ма- шоқ теринга чиқарди. Ай- рик оидлар доналаб ҳам олти-етти пуд бугдой жама- гарди. Юз-кўли чанга бот- ган ўнлаб кишлоқ болалари қон қорайганда машоқдан қайтишарди. Хайриятки, шу бечоралар бахтига шу она ер бор экан. Улар ризқлари- ни шу ердан гоҳ тергилаб, гоҳ ховулаб олишарди.

Кишлоқларнинг энг сеvimли ёқилғиси — тезакан ҳам шу ердан териб олишди. Галлачиқдаги энг оғир юмуш, ўрминчи жамини машаққати қўйилгани илп- сита кистирган, ҳеч нима- дан, қайтмас кишлоқ аёлла- ри эсимасига тушарди. Уфи- ка туташ сарғиш далавларга товущи элас-элас кўлонча қалинлиб, юзлаб киз-жувон- лар ўрок ўришарди. Ўрим пайтига кизик-кизик гап-сўз- лар бўлиб тудар, кишлоқда аркаклар камчи эмасин. Ўрокчи киз-жувонлардан биротаси хали мўйлаби сабза урмаган араваши бола билан хахил-узун қилар, бунини кўриб қолган бошқа бир ўрокчи ва тапни ҳаммага тарқатиб юборарди.

Шунда гап-сўзлардан бит- таси энди бости-бости бўл- ганга иккинчиси чиқарди. Ўрокчилар ичда ёнар аёллар ҳам бўлиб, кўпчилик шуларнинг нимада юрарди. Ўрокчилар ичда бир ўзгали бўлиб, кўзлари қоп-қора эди. Кўпчилик унинг отини бил- мас, билса ҳам исмини ата-

Изининг изладиқ боғлардан, Сени сўроладик тоғлардан. Уч ланинг иди бор қолди, Алман сой оқар соладан. Сен мангу тириксан Қоранўз, Қалбарда тилисан Қоранўз.

Колхоз раиси Незматулла ага бу беозор жувонга доимо эътибор бериб юрмо, уни кўрган пайтларида кўнглини сўраб, иложи борича ёрдам бериб турарди. Қоранўзнинг ёлғиз онаси ва бир ўғилчаси бўлиб, иккиси ҳам унинг қарамоғида эди. Уларни бо- қишининг асосий маъбаи —

ПАХТА

Эй, азиз дехон, сенинг пахтагин мақтайман мудом, Пахтадан рўёбга чиқай чунини ҳар бир мудом. Пахтадор дарман узимни, чунини номин пахтадан, Мени оламга танитди бул муқаддас нону ном. Қайси юртга бормайин, «мен Ўзбекистондан» десам, Эхтиром билда деганлар: пахтакорларга салом! Кўзлагай шухрат кўши мардона меҳнат чўқинини, Меҳнатининг чўқини шухрат кўшини икки ром. Кўрса ҳар ним пахтакорнинг дарвини, дарворини, Бахтин кўраин дер, бу дарвор пахтакорнинг давом. Улчанур мард лафзининг қадри вафо мезонда, Аму назминдан аён: лафзинг бўлур қойилмақом. Ёзу чўзарин юртим ичра токи олтин тоғлари, Жонибек ашҳорид маҳ-фаҳрия бўлмас тамом.

ЖОНИБЕК. Улғайғач, меҳрининг кўчириб дилга, Ҳар қарич тупроғинг кўзимга суртдан. Бир вақтлар лол бўлиб боқардим чўлга, Энди-чи, хусинингга тўймайман, юртим.

Гулларга бурнаниган ажиб бу дилер, Маҳжиринг булбуллар куйлади ҳамдон. Уфиқа буй чўзган кўркам пахтазор, Унинг соҳибини маҳрамон инсон, Кимки қўнғинига бўурса ташриф

Лол этгай янги бог, сув тўла анҳор, Айтчи, қай бирини этайин таъриф Чўлда кезар бугун мангулик баҳор. Баҳром УМИРОВ.

ТУ Я М У Й И Н

МАНЗАРАЛАРИ

Юрт хуснига мен бир охишман, йўлим тушди Хоразм сари. Учмас бўлиб жой олди дилдан Тўпмўйин манзаралари. Тахт минаркан бунда саратон, Гоҳ кўчарман кумлар сар-сарин... Шундай экан илгари замон Тўпмўйин манзаралари. Шитоб Жайхун боқмасан қиб.

САҲНА ОШИҒИ

Бирин-кетин «Зулхумор», «Аллоҳини», «Олтин кўл», «Момо ер», «Қизбулок» ка- би спектакллар пайдо бўлди. Бу асарлардаги йирик маҳ- рамонлар дастлаб Найма Пу- латова ва унинг сафдошларига берилди. Найма ўз ижодий Ҳиссанга оғир тош қўйилганини сезарди. Шунга қараб иш кўрди ва ютуққа эришди. Алман («Момо ер»), Зулхумор («Зулхум- ор»), Чўллой («Қизбулок») ро- лларида кўринганда, томоша- би етуқ санъат таассуроти билан театрда қайта бошлади. Аммо Фаизлат («Жоним фидо») алоҳида рағбатга ло- йин озрадир.

Фаизлат — оддий ўзбек қизи. Пок, сажимий муҳаб- бат эгаси. Унинг жондан севган турмуш ўртоғи Ватан тақдир хал бўлаётган жанг майдонларида. Ундан қирақ келади. Қора хаг уни қўйилмас. йўқ, қалбидан маҳнам тутди. Қайғу олов уни ичдан куйдиради. Ҳа- лок бўлган ёр дарди, душ- манга газаб-нафрат аратиш мурраккаб туйғу уни жанг майдонига бошлайди. Булар ҳаммас Найма Пулатова ижросида табиий ва таъсир- чан чиққан. Унинг ҳар бир ҳаракати, ҳар бир қадими, ҳар бир қарши ва алами томошабинни ҳаяжонга сола- ди.

Найма «Момо ер» спек- таклидаги Алман образи- да кўринганда, томошабин уни мутлақо қирғиз қизи деб билган, унинг ҳақиқий замонамиз фарзанди, тоғдай алам юкнин кўтара олган ма- тонатли ивсон эканлигига тамоман ишонган эди.

Найма Пулатова ҳозирга- ча қирқдан ортиқ ранг-ба- ранг саҳна образларини тақ- қин этган. У республикамиз- нинг кўзга кўринган санъ- ат масканларида бири хи- собланган Муҳимий театри саҳнасида замонашларимиз- нинг янада ёрқин, ранг-ба- ранг ва теран образларичи ҳали яна қўллаб яратди, санъат дунёсида тивимсиз камол толаваради, деб иш- наман.

А. САРИХҲАЕВ, театрунос. Редактор М. ҚОРИЕВ.

А. САРИХҲАЕВ, театрунос. Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТУ Я М У Й И Н

МАНЗАРАЛАРИ

Юрт хуснига мен бир охишман, йўлим тушди Хоразм сари. Учмас бўлиб жой олди дилдан Тўпмўйин манзаралари. Тахт минаркан бунда саратон, Гоҳ кўчарман кумлар сар-сарин... Шундай экан илгари замон Тўпмўйин манзаралари. Шитоб Жайхун боқмасан қиб.

САҲНА ОШИҒИ

Бирин-кетин «Зулхумор», «Аллоҳини», «Олтин кўл», «Момо ер», «Қизбулок» ка- би спектакллар пайдо бўлди. Бу асарлардаги йирик маҳ- рамонлар дастлаб Найма Пу- латова ва унинг сафдошларига берилди. Найма ўз ижодий Ҳиссанга оғир тош қўйилганини сезарди. Шунга қараб иш кўрди ва ютуққа эришди. Алман («Момо ер»), Зулхумор («Зулхум- ор»), Чўллой («Қизбулок») ро- лларида кўринганда, томоша- би етуқ санъат таассуроти билан театрда қайта бошлади. Аммо Фаизлат («Жоним фидо») алоҳида рағбатга ло- йин озрадир.

Фаизлат — оддий ўзбек қизи. Пок, сажимий муҳаб- бат эгаси. Унинг жондан севган турмуш ўртоғи Ватан тақдир хал бўлаётган жанг майдонларида. Ундан қирақ келади. Қора хаг уни қўйилмас. йўқ, қалбидан маҳнам тутди. Қайғу олов уни ичдан куйдиради. Ҳа- лок бўлган ёр дарди, душ- манга газаб-нафрат аратиш мурраккаб туйғу уни жанг майдонига бошлайди. Булар ҳаммас Найма Пулатова ижросида табиий ва таъсир- чан чиққан. Унинг ҳар бир ҳаракати, ҳар бир қадими, ҳар бир қарши ва алами томошабинни ҳаяжонга сола- ди.

Найма «Момо ер» спек- таклидаги Алман образи- да кўринганда, томошабин уни мутлақо қирғиз қизи деб билган, унинг ҳақиқий замонамиз фарзанди, тоғдай алам юкнин кўтара олган ма- тонатли ивсон эканлигига тамоман ишонган эди.

Найма Пулатова ҳозирга- ча қирқдан ортиқ ранг-ба- ранг саҳна образларини тақ- қин этган. У республикамиз- нинг кўзга кўринган санъ- ат масканларида бири хи- собланган Муҳимий театри саҳнасида замонашларимиз- нинг янада ёрқин, ранг-ба- ранг ва теран образларичи ҳали яна қўллаб яратди, санъат дунёсида тивимсиз камол толаваради, деб иш- наман.

А. САРИХҲАЕВ, театрунос. Редактор М. ҚОРИЕВ.

БАХТ БЕЛАНЧАГИ

(ТУРГИЛМАГАН БОЛАГА)

Ҳали сен дунёга Келганинг ҳам йўқ. Иккинсан й ўғил! Бу ҳам муаммо. Сенда — кибр, ташвиш, гурур йўқ, яшамон истаёсан аммо. Биз сени нутаимиз, Дунё нутаётди: Яхшилик, ёмонлик, ташвиш ва қувонч. Сениз ширин дамлар Тез ўтаётди, Тантанан қилмоқда оламда ишонч. Сен бундан беҳабар Мурғансан ҳали. — Отангининг, онагининг —

Ширин орзуси. Сен — иқбол, келажак, виждон, муҳаббат. Сен дунё шодлигини... Барча-барчаси. Эй, менинг Кўз нури, қайноқ юрагим. Қалбад севги, гурур, Тугамас дейди. Сени — Дунёда энг ширин гўдакин Шу замин, Шу Ватан, Бахт йўғранлайди... Биз сени нутаимиз, Дунё нутаётди... Худойбардо ЭШОНҚУЛОВ.

Лол этгай янги бог, сув тўла анҳор, Айтчи, қай бирини этайин таъриф Чўлда кезар бугун мангулик баҳор. Баҳром УМИРОВ.